

שיעורי בחירה

חטיבת שיעורי בחירה בפקולטה לאמנויות

כתובת האתר באינטרנט : <http://www.tau.ac.il/arts/enrich99.html>

מטרת הלימודים

לאפשר לתלמידי החוגים התמודדות עם תפישות דיסציפלינריות נוספות וליצור ע"י ק תשתית רעיונית ושיטתית רחבה ללימודיהם הספציפיים.
לאפשר לתלמידי פקולטות אחרות לרכוש ידע בסיסי בתחומי הלימוד של הפקולטה לאמנויות.

מבנה החטיבה

חטיבת שיעורי הבחירה מורכבת משיעורים פרונטליים הניתנים במסגרת חוגי הפקולטה לאמנויות וכן משיעורים ספציפיים בתחום האמנות, הפילוסופיה והספרות אשר נפתחו במיוחד למטרה זו.

נוהלי ההרשמה

א. תלמידי הפקולטה אשר יבקשו להירשם לשיעור בחירה מתוך החטיבה, יוכלו להירשם אך ורק לשיעור שמחוץ לחוג האם שלהם. ההרשמה תתקיים בחוג האם במועד ההרשמה של החוג.
ב. תלמידים מפקולטות אחרות ירשמו לקורס העשרה במשרדי מזכירות התלמידים (בניין מכסיקו חדר 202). תלמידים אלה מתבקשים להצטייד מראש בטופס רישום מתאים שפרטיו ימולאו במזכירות החוג/הפקולטה שלהם.
ג. חל איסור מוחלט להירשם לקורסים ששעות ההוראה שלהם חופפות, לרבות קורסים מחטיבת לימודי ההעשרה.

סדרי הבחינות

מועדי הבחינות של שיעורי הבחירה מפורטים בפרק "לוח בחינות תשס"א - חטיבת שיעורי הבחירה" בידיעון זה.

תיאור הקורסים לשנת הלימודים תשס"א לפי סדר המספרים

שיעור [0809.1015.01 הנשגב בפילוסופיה ובאמנויות](#)

לפי דבריו של תומס וויסקל (thomas weiskel): הטענה הבסיסית אודות הנשגב היא שהאדם עובר את גבול האנושי באמצעות הרגש והמילה.
השיעור הוא מבוא ביקורתי לתולדות אחד הרעיונות הקרדינליים בתרבות המערבית: הנשגב וגילוייו בפילוסופיה ובאמנויות.

כל דיון היסטורי בשאלת הנשגב חייב להתחיל בטקסט על הנשגב מאת לונגינוס. במאה השמונה עשרה הנשגב התפתח בהדרגה למושג אסתטי. מאז ועד עתה המונח מופיע בספרות, בציור, בפיסול, במוזיקה ובתיאור הטבע. השלב המכריע בהתפתחות המושג בעת המודרנית הוא משתו של קנט אודות הנשגב והשפעתו הטראנסצנדנטלית הרומנטית. במאה העשרים, פילוסופים מאסכולות שונות שבו לעסוק בנשגב כמושג מרכזי בתרבות. במהלך השיעור יושם דגש על תרומתו של ליוטאר (Lyotard) אשר פרסם מספר מאמרים שהשפיעו רבות על תפקידו של הנשגב בהגדרת המודרניזם והפוסטמודרניזם באמנות ובתרבות.

שיעור [0809.1018.01 הפואטיקה האריסטוטלית והשפעותיה על תורת האמנות המערבית](#)

השיעור מציע דיון מעמיק ומקיף בפואטיקה של אריסטו, אשר נחשבת עד עצם היום הזה לחיבור החשוב ביותר בתורת הביקורת.

החלק הראשון יעסוק במושגי יסוד שלהפואטיקה תוך כדי מעקב אחרי השינויים שחלו במשמעותם ובתפקודם עד המאה ה-20.

החלק השני בודק מספר נושאים כגון: היחס בין האריסטוטליזם וגישות אחרות לאמנות כמו הפלטוניזם והניאו-פלטוניזם; הזיקה של הפואטיקה כתורת הדרמה לתיאוריה של שאר האמנויות; הפואטיקה כבסיס לאסתטיקה.

שיעור [0809.1019.01 מצרים מתקופת הפירמידות ועד אלכסנדר הגדול](#)

המקורות: מנתון, הרודוט, התנ"ך, הממצא הארכיאולוגי במצרים ובארצות השכנות. מחקר היסטורי של תרבות קדומה שלא כתבה היסטוריה. פיענוח כתב החרטומים. סדר שושלות הפרעונים. אישים אתרים ותעודות כתובות. הדת והמדינה. מקומה של מצרים בעולם הקדום ויחסיה עם שכנותיה. התפתחות ערכי תרבות.

שיעור

ערכי דת ומוסר, מונותאיזם. הכתב, השיטה העשרונית, הפפירוס ומקצוע הסופר. המינהל, מדידת זמן, מידות ומשקולות. ארכיטקטורה, פיסול מונומנטאלי, כרייה וחציבה. חוק ומשפט. ספרות יפה וספרות חוכמתית. רפואה וחגיגה. מאגיה. חברה, התארגנות ושבתות. דיפלומטיה וחליפת מכתבים. ארגון הידע. תרבות הפנאי.

שיעור

אמדאוס מאת פיטר שאפר - המחזה והסרט - יעמוד במוקד הדיון בקורס זה, וסביבו מגוון של נושאים הכרוכים בו. בין נושאי סמסטר א': שילוב ועימות בין אמנויות (קולנוע, תאטרון ומוזיקה); טקסט, קונטקסט ואינטרטקסט; בדיון מול מציאות; גאונות מול בינוניות: היבטים פסיכולוגיים, דתיים ורעיוניים; פרספקטיבות על מוצרט: דמות היסטורית, גאון המוזיקה, מיתוס בתרבות המערב, ועוד. בהארת עניינים אלה ישולבו אורחים - מרצים ואמנים. במהלך סמסטר ב' יוקרנו בשלבים הן הסרט בשלמותו והן הקלטת וידאו של הצגת התאטרון. כן יושמעו וינתחו פרקים מיצירותיו של מוצרט הנזכרות בו בביצועים מוקלטים וחיים.

שיעור

בקורס נעים בהצטלבויות בין הקולנוע והספרות בשתי דרכים שונות.
 1. ניקח שני מקרים של רומן המיושם לקולנוע באופן מוצלח. נתחיל עם *39 הצעדים* של ג'ון בוכן, מותחן-מרגל מרתק. הזאנר החדש דאז הפך לסרט מבריק ע"י אלפרד היצ'קוק, ונחשב כאחת ההצלחות של "תקופת האנגלית" של היצ'קוק בשנות ה-30. אחר כך ניקח את *נשים אוהבות* של ד.ה. לורנס, ספר ארוטי-פסיכולוגי שנחשב כאחד הרומנים הגדולים של סופר זה. הספר הופך לסרט מבריק בידיו של קן ראסל, הבמאי האנגלי הגדול. בשני המקרים הללו עבודתנו תהיה עבודה במדיום וזיאנר. דוכה נשאף להבין את ההבדלים בין נארטיב ספרותי ונארטיב קולנועי.
 2. ניקח ספר וסרט שונים, שאינם מבוססים על אותו טקסט, ונשווה את הנושאים והטכניקות שלהם. ההשוואה שלנו תהיה בין *לורד ז'יים* של ג'וסף קונרד ו*ירח מר* של רומן פולאנסקי. בין ההקבלות שישנן בין שתי היצירות נמנה את הבאות:
 א. המספר שהוא גם בתוך הסיפור וגם מחוץ לו: מארלו בלורד ז'יים ואוסקר בירח מר.
 ב. נושא ההקרבה למען האידיאל: אידיאל האומץ ברומן של קונרד והאהבה הארוטית נפשית בין גבר ואישה בסרט של פולאנסקי.
 ג. המצאותו ברקע של הסמל - עמוק, טובב וחובק את הכל - הים.

שו"ת

הקורס אמנות וחברה באפריקה יבחן את היחסים בין אמנות חזותית לזהות חברתית באפריקה שמעבר לסהרה. במהלך הקורס יבחנו ביטויים שונים של אמנות ברחבי היבשת האפריקאית מתוך התייחסות לאופן שבו קבוצות ויחידים ממקמים את עצמם ביחס לאמנות שהם יוצרים. מטרתו המרכזית של הקורס תהיה ניסיון להתנתק מראיית האמנות באפריקה במסגרת הקטגוריות החיצוניות של פרשנות מחקרית שכפה עליה המחקר המערבי. גישת מחקר מעין זו מאפשרת התייחסות שונה ומוגדת לאופן הראייה המערבי המסורתי של האמנות האפריקאית כיצירה של יבשת בעלת מאפיינים אחידים וכיצירה הנטולה כל התפתחות טכנית, הסטורית או תרבותית.

קורס כללאוניברסיטאי המוצע מטעם המכון לחקר שמירת הטבע בפקולטה למדעי החיים, ביוזמת ארגון הסטודנטים "מגמה ירוקה" סטודנטים הפעילים למען איכות הסביבה. הקורס מועבר על ידי מרצים מפקולטות שונות וסוקר את נושא איכות הסביבה מנקודות מבט שונות ביולוגית, גיאוגרפית, חברתית ומשפטית. נושאי הקורס: סביבות חיים; ניצול משאבים סביבתיים נזקים והשלכות; היבטים חברתיים וכלכליים של איכות הסביבה; פתרונות לדילמת ניצול הסביבה מול שימורה: לאן מועדות פנינו.